

ПЪРВИЯТ КОНЦЕРТ НА БЕЛГРАДСКАТА ФИЛХАРМОНИЯ

Отличителен белег на тазгодишните Мартенски музикални дни е, че участвуват няколко симфонични състави — представителни за своите страни. След отличните изяви на Големия симфоничен оркестър на Всесъюзното радио и телевизия, Силезийската и Софийската филхармония, русенската публика очакваше с особен интерес концертите на белградските филхармонии. Този интерес беше оправдан. На вчерашния концерт, изнесен под диригентството на Живоин Здравкович, Белградската филхармония се представи като добре комплетиран и хомогенен състав. Тя показа, че може да се справя с трудни художествени задачи. Талантливият и темпераментен диригент умее чрез пестелива мануална техника убедително да разкрива сърцевината на партитурата. С прецизност и строга ритмичност Здравкович води оркестъра умело и сигурно, без да издребнява в излишни подробности. Той следи внимателно цялостното изграждане на творбата и по най-естествен път постига кулминациите. Справедливостта изисква да се споменат имената на някои солисти-оркестранти, притежаващи високи качества на инструменталисти. Концертмайсторът Бранко Паевич е не само добър водач на щрайха, но и първокласен цигулар. Кларнетистът Стефанович, валдхорнистът Рабужин, обонистът Готвалд и водачката на виолончелите, белгарицата Джурова са прекрасни инструменталисти. Може би тук му е мястото да

отбележим, че ни се искаше да чуем един по-интензивен тон, с повече звучност и експресивност на фразата щрайх. Програмата включваше творби на югославски, български и съветски композитори.

Александър Обрадович, утвърден югославски композитор, бе представен с интересно и модерно композирания си творба „Епитафия Н“, писана преди две години. Произведението е изградено със средства на додекафоничната и серийна техника. Много логично замислена, творбата звучи изразително и беше посрещната от публиката с интерес, макар че не бе разбрана от средния слушател. Тя има претенциите да бъде програмна, замислена е като надпис над въображаем гроб след всесветската катастрофа („Н“ е химическият знак на водорода). Като оркестрова композиция, написана с богат тембров език и внушителна архитектура, тази творба е трудна задача за всеки оркестър. Диригентът Здравкович успя да преодолее всички трудности и ни я поднесе майсторски претворена.

Нашият млад композитор Димитър Христов бе представен с последното си произведение — Концерт за цигулка. Тази творба, обаче, е написана по-различно от представата на публиката за концертите за цигулка и оркестър, и остана неразбрана от средния слушател. В нея авторът не третира оркестъра като традиционен съпровод, защото е замислена като синтез между две композиционни форми: инструменталния концерт и соловата со-

ната. Засл. артистка Дина Шнайдерман с голямо майсторство изпълни соловите епизоди, справи се отлично с трудната задача, като вложи голямо творчество. Цялото й внимание бе насочено към артистичното претворяване на произведението, а не към техническите проблеми, наистина мъжко преоползими. В това си намерение Шнайдерман успя напълно.

С особен интерес се очакваше Петата симфония на Дмитрий Шостакович, написана през 1937 година. Тази симфония, според самия автор, е му-

зикален образ на формирането на новия човек. Тя е „творческият отговор“ на композитора на много съвременни въпроси. Симфонията е четиричастна, издържана в класическия план. В умерено темпо, първата част е развита сонатно чрез две теми. Втората част (частите ѝ са разместени както в Бетовеновата Девета симфония) е скерцо с характерния за Шостакович остър гротескнен музикален език. Третата, бавна част, е прекрасна лирична тема, съдържа интересни мелодии и темброви находки. Симфония-

та завършва със светла мъжествена и силна четвърта част, която разрешава изразително основния драматичен конфликт в произведението. Тя прозвуча вълнуващо в интерпретацията на белградските филхармонии и беше най-хубавото в първия им концерт. Живоин Здравкович дирижира тази голяма творба наизуст, викина дълбоко и детайлно в драматургията ѝ. И тя стигна до сърцата на слушателите. А те се отблагодариха за това с нестихващи аплодисменти.

Ромео Райчев